

Magyar Ember...*

(Bánát német-megszállta területén, 1944 tavaszán íródott ez a magyarországi magyar nép elnyomatásán kesergő vers, és abban az időben nem láthatott napvilágot. Ezért adom most, hét év múltán, a jugoszláviai magyar dolgozók kezébe, mert úgy érzem, hogy mondanivalójában — Magyarország ma szovjetgyarmat — még mindig nagyon időszerű.)

Áll egymagában a széles világon,
mint kinek hazáját ellepte tenger.
a kajla-bajszú, szegény magyar ember.

Áll a végeken, mint egy néma Isten.
Kalapács, kasza, ekeszarv kezében;
nem sóhajt, nem alszik — s még sincsen ébren...

Szemében ős napkelet fénye lángol,
de eszmélete — szűk pórázra kötve —
elmerül a sötét nyugati ködbe.

Merül a ködbe, sárba, temetőbe,
mert rég nincs értelme itt a csodáknak,
husvétos, magyar rügybefakadásnak...

Kérges, nagy ökle sem üt, sem símogat —
s bár lehetne szent ostora a mának,
marad konokul csendes rabszolgának.

Marad konokul kevesek bolondja.
Erejét béklyózza esztendőkre: bérbe —
s megelégszik azzal, amit adnak érte...

Immár ezer éve a Duna-Tisza-
tájon, kemény daccal — magános tölgyként —
panasztalan túrja váz-urak földjét.

Harácsok földjét, mely volt és lesz övé:
Árpád óta vérzik már e tájon,
az életen túl s innen a halálon.

---

* Ez a vers a „Tűzcsóvak a tegnapi sötétségéből” című ciklusból való

Innen a halálon teng-leng, robotol;
perel az idővel: esővel, széllel —
s nem is gyanítja, a Holnap mit érlel...

Nem is gyanítja — és üt majd az óra:
lefojtott erők robbannak a földön,
hogy a bús akác is egekig törjön.

Mert az akácfa lenyesett ős erő,
fürtje: jövődő; sorsunk: hervadása,
magyar akarás, mely befúl az árnyba...

Tüzes akarás, lánctörő merész hit,
Dózsa-agyakban be sokszor is támadt —
s hiába: gyenge volt tüze a láznak!

Hült kohó lett a magyar ember szive?
Hamuvá szürkül el benne a láva?
Él! s mégis holtan indul a halálba...

Mindenki rajta üt. Úr, zsvány bántja —
s ha tán ráhoznák végzetül a dögvészt,
akkor sem lázadna, tiporna törvényt.

Kérges, nagy ökle sem üt, sem simogat:
tespedtség mérgezte szolgává vérét,
hogy pulya korok erejét ne féljék!

S mégis — mint költő, én örökké vallom —
vak dühvel dobna az első tűzcsóvát,
ha egyszer látná halotti orcáját.

Csak egyszer látná árva bohóc-sorsát!
Ezredévek könnye szabadulna akkor —
s a maró könnyel vér hullna szilajon...

S ronfna nyugatra, mint torló fátum
fizetni a sok megrablott percért,
ha a sár, közöny be nem fonná lelkét.

Áll egymagában, mint akác az őszben,
— messze az erő: az erdő, a tenger —
a kajla-bajszú, szegény magyar ember...

Néha mégis érzi: árva, idegen;
indulna, de gyökeret vert lába...
Néz... s halk káromlást sodor bajuszába.